

4

Vragenuur

Vragenuur

Vragen Graus

Vragen van het lid Graus aan de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over **het niet (mogen) ingrijpen tegen zware dierenmishandeling door de NVWA**.

De voorzitter:

Ik geef het woord aan de heer Graus voor zijn vraag aan de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, waar we nog een enkel ogenblik op moeten wachten. De staatssecretaris is zoek. We schorsen voor een enkel ogenblik.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Ik nodig de heer Graus uit voor het stellen van zijn vraag aan de staatssecretaris.

De heer **Graus** (PVV):

Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik ben eind dit jaar twintig jaar Kamerlid. Het gaat al negentien jaar over wantoestanden binnen slachthuizen en op transporten, waar de NVWA, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, verantwoordelijk voor is. Deze staatssecretaris is de herder van die schapen, dus vandaar dat ik mij tot hem richt. Al negentien jaar lang gebeurt er niks. Wij trekken hier altijd aan de bel. We dienen motie op motie in en we voeren debat na debat, maar de ellende blijft maar doorgaan. Dat begin ik langzamerhand echt spuugzat te worden.

Het kost de slachthuizen geld als een NVWA-dierenarts een dier of vlees afkeurt. Het gaat vaak echt om fors dierenleed. Voor de duidelijkheid: dat zijn overigens allemaal jongens uit de top van de Quote 500. Men gaat dan succesvol klagen bij het middenkader van de NVWA. Die dierenartsen zijn voor een heel groot deel weggepest — dat geldt ook voor klokkenluiders om wier bescherming ik heb gevraagd bij de voorgangers van deze staatssecretaris — of ontslagen. Maar de meesten zijn gewoon weggepest en dat kan niet. Uit een uitzending van Argos van inmiddels bijna twee weken geleden bleek dat er wederom een deskundige, gedreven en gewaardeerde dierenarts na 22 jaar aan de kant is gezet. En waarom? Omdat hij optrad tegen hufterigheden richting dieren, als de volksgezondheid in gevaar kwam door vlees dat niet deugde of als er dieren met abscessen gedood en geslacht werden. Zo'n man is te lastig en moet het onderspit delven. Ik kom hier op voor die mensen. Ik zal nog eerder sterven dan dat ik dit laat rusten.

Nu ga ik over op de vragen. Waarom heeft de NVWA lopende onderzoeken laten stopzetten en dierenbeulen daardoor laten lopen? Waarom blijft de NVWA altijd enkel vrijblijvend waarschuwen? Waarom treden ze niet keihard op? We hebben de mogelijkheden daartoe geboden. Ik heb er met onder anderen de VVD en Frank Wassenberg van de Partij voor de Dieren voor gezorgd dat er gevangenis-

straffen mogelijk zijn, naast de torenhoge boetes die kunnen worden opgelegd en die het dierenleeddelict niet gunstiger maken. We hebben er samen met de VVD en de Partij voor de Dieren ook voor gezorgd dat er een levenslang beroeps- en houdverbod mogelijk is, ook voor die gasten in de slachthuizen. Einde oefening! Die moeten thuis ook nooit meer een dier mogen houden, nooit meer. We kunnen fokverboden opleggen, we kunnen beroepsverboden, houdverboden, alles opleggen — en sluiting van het slachthuis. Daar heeft zelfs mijn voorzitter aangifte tegen gedaan. Daar had ik graag antwoord op gehad.

Tot slot wil ik een reactie op het volgende. Ik wil dat de dierenwelzijnsteams van de NVWA worden ondergebracht bij het ministerie van Justitie en Veiligheid, bij de dierenpolitie. Dan is het afgelopen met die economische belangen van het ministerie van de staatssecretaris. Tot die tijd wil ik sowieso dat dierenartsen die slachthuizen bezoeken en die risicovolle controles doen, worden begeleid door een bewapende politieman of -vrouw, desnoods van de dierenpolitie, maar met een taser en met politionele bevoegdheden. Ja, met een taser. En bewapend, zodat ze kunnen optreden tegen die hufters allemaal daar. Er zijn ook dierenartsen die worden geïntimideerd.

Dank u wel.

De voorzitter:

De staatssecretaris.

Staatssecretaris Rummenie:

Dank u, meneer de voorzitter. Ik dank de heer Graus voor zijn inbreng. Ik ben het hartgrondig met de heer Graus eens dat het werken met levende dieren gepaard gaat met een hele stevige verantwoordelijkheid. Het is de dure plicht van de toezichthouder om daar stevig en consequent op toe te zien. Nu herken ik mij niet in het beeld dat u schetst. Ik weet dat u al twintig jaar meegaat, en ik sta hier pas anderhalf jaar. Ik vind het een beetje op het randje, maar ik zal kort ingaan op de casuïstiek van de inspecteur die u noemt. Er is een Woo-onderzoek over geweest en daar staat heel duidelijk in wat er aan de hand was. Eén ding wil ik gewoon heel duidelijk maken. Het feit dat er afscheid is genomen van de inspecteur, houdt op geen enkele wijze verband met de kritische houding van deze dierenarts. Sterker nog, de NVWA was zeer tevreden over het feit dat hij rapporten met bevindingen opstelde als zaken niet in orde waren. U heeft allen kunnen lezen waar het wél aan lag. Dan kom ik op de oplossing voor iets waar wij geen verschil van mening over hebben, namelijk als het gaat om misstanden op het gebied van dierenwelzijn. Daar is ten eerste een inspecteur voor nodig die harde conclusies durft te trekken. Daar hebben wij geen verschil van mening over. Maar ten tweede dit, waar ik ook klachten over hoor. Als een bedrijf openstaat voor klachten en een oplossing wil, moet er wel een goed, communicatief gesprek met de bewuste inspecteur mogelijk zijn. Dan komen we samen verder. Ik neem aan, meneer Graus, zeg ik via de voorzitter, dat dat uw belangrijkste doel is. Daar schortte het, begreep ik, in dezen aan.

Ik wil ook nog even terugkomen op uw opmerking dat de NVWA niets gedaan zou hebben. Kijk, er wordt ook inkapseling toegepast. Dat houdt in dat inspecteurs rouleren en niet steeds bij hetzelfde bedrijf komen, zodat er niet een te hechte band ontstaat, om het zo te noemen. U heeft zelf,

uw Kamer als geheel trouwens, voor een nieuw systeem gezorgd, namelijk "three strikes out". Dat werkt ook. Tegelijkertijd maakt de NVWA melding als er ernstige overtredingen zijn. Die worden publiek gemaakt. Het is dus zeker niet zo dat de NVWA niet voortdurend bezig is om het toezicht te verbeteren.

Dan uw verzoek om het over te hevelen naar Justitie en Veiligheid. U had een punt en ik geef ...

De voorzitter:
De heer Graus.

Staatssecretaris Rummenie:

De heer Graus, ja. Meneer de voorzitter, ik geef de heer Graus even een overzicht. In de maanden waarover we het hebben, zijn er 300 tot 400 zaken doorgezet en daarvan zijn er 9 aangehouden. Dat is gedaan door de juristen, om te bekijken of deze zaken stand zouden houden bij de rechter. Dan gaat het om twee dingen. Komt er duidelijk naar voren dat er iets mis is gegaan? Ten tweede, ook niet onbelangrijk: is degene die hierbij betrokken was de ware reden dat het fout is gegaan? Ik wil u verzoeken om het te zien in de context dat er 300 tot 400 verzoeken zijn doorgezet naar de rechter, waarvan er 9 zijn aangehouden. Ik denk dat de overheveling naar Justitie en Veiligheid niet veel verschil maakt. Bovendien gaat een minister-president over waar de rijksinspecties zijn. Ik denk dat door deze borging er niets zou veranderen als de NVWA onder een ander ministerie wordt opgehangen. Ik vind het dan ook geen oplossing, meneer Graus, met alle respect. De NVWA houdt toezicht op het naleven van wet- en regelgeving die belangrijke publieke waarden als voedselveiligheid, dierenwelzijn en dierengezondheid borgt, en werkt permanent aan verbetering. Ik hoop dat u ook gehoord heeft dat het daarna, zeker als een bedrijf zich open opstelt wat betreft de misstanden die geconstateerd zijn — nogmaals, wij verschillen er niet van mening over dat die hard aangepakt moeten worden — heel belangrijk is dat er constructieve communicatie kan plaatsvinden.

De voorzitter:

Dank. Ik verzoek de staatssecretaris om via de voorzitter te spreken en de heer Graus niet direct aan te spreken. Meneer Graus.

De heer Graus (PVV):

Meneer de voorzitter, dank. Een dierenarts wordt na 22 jaar buitengewoon goed functioneren — zijn collega's hebben dat bevestigd — een zeer gewaardeerde en gedreven dierenarts, eruit gegoooid omdat hij te hard optrad tegen slachthuizen. Einde oefening, amen. Dat is het, want anders was die man er al veel eerder uit gekegeld. Het gaat erom dat er wel degelijk verstregelde belangen zijn binnen het ministerie. Ik vind dat handhavers, controleurs, dierenartsen en mensen die met dierenwelzijn bezig zijn vrij van last moeten kunnen werken, zonder bang te moeten zijn voor hun hachje.

Tot slot. Ik heb juist niet gezegd dat de NVWA niet optreedt. Ik heb gezegd dat ze goed en hard optreden, maar die gasten worden er wel allemaal uit gekegeld of weggepest en daar heb ik een broertje dood aan, echt waar! Daar gaat

het mij om. Dat gaat opgelost worden, hoe dan ook, want ik heb de Kamer helemaal achter mij staan. Dank u wel, meneer de voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Graus. De staatssecretaris, kort en beknopt.

Staatssecretaris Rummenie:

Voorzitter, via u nogmaals tegen de heer Graus: de reden voor het ontslag had niets te maken met de beoordeling door de betreffende inspecteur. Dat dat het geval zou zijn spreek ik ten eerste tegen.

De voorzitter:

Het lid Kostić.

Kamerlid Kostić (PvdD):

Ja ...

De voorzitter:

Moment, correctie. Mevrouw Bromet stond eerder bij de interruptiemicrofoon.

Mevrouw Bromet (GroenLinks-PvdA):

Het heeft toch een beetje de geur van "nou, niks aan de hand, doorlopen", terwijl er wel degelijk honderdduizend debatten gevoerd zijn over de misstanden die plaatsvinden in slachthuizen. Ik vond de vraag van de heer Graus wel goed. Hij vroeg of het handig is dat de controle instantie in handen is van het ministerie dat ook de belangen van de vee-industrie behartigt. De staatssecretaris zegt eigenlijk dat het geen verschil gaat maken. Ik wil aan de staatssecretaris vragen wat zijn bezwaar is tegen het overhevelen van de NVWA naar een ander ministerie, zodat controle en belangenbehartiging niet meer in één hand zijn.

Staatssecretaris Rummenie:

Ten eerste wil ik het beeld weghalen dat slagers hun eigen vlees zouden keuren. Dat beeld zet u namelijk weer perfect neer, maar dat is absoluut niet het geval. Dierenwelzijns-teams onderbrengen bij een ander ministerie zou toezicht op het domein van het dierenwelzijn meer versnipperen en minder efficiënt maken. De NVWA houdt toezicht op het naleven van wet- en regelgeving die belangrijke publieke waarden — ik noemde ze net al — als voedselveiligheid, dierenwelzijn en dierengezondheid borgt. Dat is niet anders in het geval dat de NVWA onder de verantwoordelijkheid van een ander ministerie zou vallen. Het kabinetsbeleid om het toezicht voldoende onafhankelijk te positioneren ten opzichte van het departement komt tot uitdrukking in de aanwijzingen van de minister-president inzake de rijksinspecties. Ook deze borging zou niet veranderen als de NVWA onder een ander ministerie wordt gehangen.

Kamerlid Kostić (PvdD):

De NVWA heeft de taak om dieren te beschermen, maar in de praktijk zien we kippen in transportkranen die stikken, varkens met grote, pijnlijke ontstekingen en dieren die niet

goed zijn bedwelmd en bewust meemaken hoe hun keel wordt doorgesneden. De NVWA doet te weinig. De staatssecretaris kan zich niet blijven verschuilen achter de juristen van de NVWA, want we weten allang uit rapporten dat de NVWA structureel te weinig doet tegen dierenleed. Mijn vraag is: kan de staatssecretaris nu toezeggen dat hij dit vandaag nog gaat veranderen? Wat gaat hij doen om dit aan te pakken en om ervoor te zorgen dat de NVWA sneller en strenger gaat acteren?

Staatssecretaris **Rummenie:**

Ik zeg nogmaals, via u, voorzitter, tegen het lid Kostić dat ik mij absoluut niet herken in het beeld. Vandaar dat ik net het hele heldere beeld heb geschetst dat van de 300 onderzoeken, er slechts 9 niet zijn doorgezet. Dat toont in mijn ogen heel duidelijk aan dat de NVWA wel degelijk handelt naar bevind van zaken als die onrechtmatige zaken aantreft. Daar verschillen wij ook niet van mening over en dat weet het lid Kostić heel goed. We kennen elkaar al langer dan vandaag. Misstanden moeten gewoon aangepakt worden en daar hebben we verder geen discussie over. Ik zie geen tekenen dat de NVWA dat niet doet.

De voorzitter:

Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van het vragenuur. Ik dank de heer Graus voor zijn gestelde vraag en ik dank de staatssecretaris voor de beantwoording. Ik schors een enkel ogenblik. Daarna gaan we over tot de stemmingen. De vergadering is geschorst.

De vergadering wordt van 15.00 uur tot 15.06 uur geschorst.